بررسی میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی و عوامل مرتبط با آن در دانشکده های دندانپزشکی شهر تهران از دیدگاه فارغ التحصیلان سالهای ۸۴-۱۳۸۰

دکتر غلامحسین رمضانی[1#] مهندس ناصر ولایی[2] دکتر مجید بساق زاده [3] دکتر علی فخر عطار [3]دکتر محسن مهرشادیان[2]
دکتر افشین حراجی[4] دکتر مسعود رضایی[5] آزاده خواجوی خان[6]

۱- دانشیار گروه آموزشی کودکان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران ۵- دانشیار گروه آموزشی بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران
۲- عضو هیئت علمی واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی ۶- مدیر پژوهشی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران
۳- دندانپزشک
۴- دانشیار گروه آموزشی جراحی فک و صورت دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران

خلاصه:

سابقه و هدف: با توجه به تعداد فارغ التحصیلان دندانپزشکی و روند رو به افزایش آنها و نگرانی از میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی خلأ اطلاعاتی در مورد آن ، عوارض شناخته شده ی آن ، و به منظور تعیین میزان تحقق اهداف برنامه ی آموزشی، این تحقیق روی فارغ التحصیلان سالهای ۸۴-۱۳۸۰ ازدانشکده های دندانپزشکی تهران ، شهید بهشتی ، آزاد اسلامی تهران و شاهد در سال ۱۳۸۸ انجام گرفت .

مواد و روش‌ها:تحقیق به روش cross-sectional روی کلیه فارغ التحصیلان سالهای مورد بررسی انجام گرفت . لیست بهنگام آنها از آموزش دانشکده های مذکور دریافت و پرسشنامه بررسی میزان تحقق اهداف از طریق نظام پزشکی تهران به آدرس آنها ارسال گردید. تحقق اهداف برنامه مطابق کرکلوم مصوب وزارت بهداشت در ۶ مقوله و۹۰ شاخص بود ونظر فارغ التحصیلان را در مورد هر یک از شاخص ها در یک طیف ۵ گزینه ای (خیلی زیاد ،زیاد ، متوسط ،کم و خیلی کم) تحقق یافته مورد بررسی قرار گرفت و عوامل مرتبط شامل نام دانشکده محل تحصیل و خصوصیات فردی فارغ التحصیلان بررسی شد و روی پرسشنامه های برگشتی میزان تحقق اهداف برنامه تعیین و نقش عوامل مرتبط با آن با آزمون کـای - دو مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: طی مدت مورد بررسی جمعا ۱۹۸۱ نفر فارغ التحصیل شدند و تعداد ۶۶۲ پرسشنامه بطور کامل دریافت شد. تحقق اهداف در یک طیف ۵ گزینه ای خیلی زیاد ،زیاد ، متوسط ،کم، خیلی کم تحقق یافته به ترتیب در ۱۲/۳ درصد ،۲۷/۴ درصد ، ۳۳/۶ درصد ، ۱۴/۹ درصد و ۱۱/۸ درصد موارد دیده شدو بطور کلی عدم تحقق در ۶۰/۳ درصد موارد وجود داشت. بیشترین میزان عدم تحقق مربوط به دروس علوم پایه به میزان ۷۱/۸ درصد و بعد کافی نبودن تعداد بیماران تحت درمان در دوره تحصیلی (Requirment)به میزان۷۱/۶ درصد بود. میزان تحقق در دانشکده ها متفاوت و عدم تحقق از نظر فارغ التحصیلان مؤنث و مجردکه در هنگام تحصیل با خانواده زندگی می کردند به طور معنی داری بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: به نظر می رسد میزان عدم تحقق اهداف برنامه جای نگرانی دارد و با توجه به عوارض شناخته شده آن، اقدامات لازم برای کاهش مشکل را، توصیه می نماید.

کلید واژه ها: تحقق اهداف آموزشی ، آموزش دندانپزشکی ، کرکلوم
وصول مقاله: ۸۸/۱۱/۴ اصلاح نهایی: ۸۹/۲/۳ پذیرش مقاله: ۸۹/۶/۶

مقدمه :

یکی از نگرانیها و دغدغه های جدی نظام آموزشی بویژه علوم پزشکی مسئله عدم تحقق اهداف برنامه آموزشی است. (۱) میزان عدم تحقق برنامه ها را از حداقل ۱۴درصد در درس اندو تا حداکثر۴۹ درصد در ارتودنسی گزارش کردند(۲). ضمنا در یک تحقیق میزان عدم تحقق بعضی از شاخص های برنامه تا ۴۹ درصد گزارش شده است (۳) . در بررسی پیشینه تحقیق میزان تحقق اهداف برنامه دندانپزشکی به طور موردی گزارش شده است (۳-۶) اما تا بحال گزارشی از یک مطالعه تطبیقی از چند دانشکده انجام نگرفته و تنها جزئیاتی از برنامه

نویسنده مسئول مکاتبات : دکترغلامحسین رمضانی ، تهران – پاسداران – نیستان دهم پلاک ۴ بخش کودکان .تلفن : ۲۲۵۶۴۵۷۱
پست الکترونیک : Email: dr_ramezani2002@yahoo.com

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

آموزشی مثلا علوم پایه در دانشکده های تهران ، شهید بهشتی و شاهد بررسی شده است (۷) اما اگر برنامه های آموزشی تحقق پیدا نکنند، موجب دلسردی مدرسین و عدم احساس مهارت و باور دندانپزشکان شده و عدم رضایتمندی شغلی دندانپزشکان و رو آوردن به فعالیتهای واگرا و همچنین تبعات شناخته شده آن برای جامعه را به دنبال دارد (۱و ۸) این مطالعه یکی از اولویتهای آموزشی ،در راستای پژوهش در آموزش می باشد و تا آنجا اهمیت داده شده که ارتقای اعضای هیات علمی بدون پژوهش در آموزش مقدور نمی باشد (۹) نظر به اینکه قدیمی ترین دانشکده های دند انپزشکی در شهر تهران مستقر بوده و نظر به اینکه بیشترین فارغ التحصیلان از ۴ دانشکده ی دندانپزشکی شهر تهران انجام میگیرد و با توجه به خلاء اطلاعاتی و وجود برخی کاستی ها در تحقیقات قبلی و به منظور تعیین میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی از نظر فارغ التحصیلان از دانشکده های دندانپزشکی تهران ،شهید بهشتی ،آزاد اسلامی و شاهدو عوامل مرتبط با آن ، این مطالعه در سال ۱۳۸۸ انجام شد .

مواد و روش‌ها:

تحقیق به روش cross-sectional انجام شد . لیست بهنگام فارغ التحصیلان دندانپزشکی طی سالهای ۸۴-۱۳۸۰ از آموزش دانشکده های دندانپزشکی تهران ،شهید بهشتی ، آزاد اسلامی وشاهد دریافت شدو با مراجعه به سازمان نظام پزشکی و تمهیدات لازم برای همکاری آنها، پرسشنامه بررسی میزان تحقق اهداف برنامه آموزش دندانپزشکی از طریق نظام پزشکی تهران به آدرس آنها ارسال گردید. در این فرم ابتدا یک گز ارش توجیهی برای هدف و اهمیت این تحقیق آمده و از فارغ التحصیلان درخواست گردید فرمها را با دقت مطالعه وپس از تکمیل آنها در یک پاکت تمبردار برگشتی به صندوق پستی شماره ۱۹۳۹۴۸۱۳۵ ارسال نمایند .تحقق اهداف برنامه بر مبنای کرکلوم مصوب وزارت بهداشت بودکه در ۶ مقوله ی اهداف کلی برنامه ، دروس نظری- تخصصی ،پری کلینیک ،کلینیک ، علوم پایه و کافی بودن تعداد بیماران (Requirment)بود. اهداف کلی با ۵ شاخص کاربرد دانش علمی و مهارتهای عملی در مدیریت بیماران ، طرح درمان مناسب به ترتیب اولویتهای درمانی ، مهارت های درمانی وارائه خ دمات کیفی مناسب ، گزارش توصیفی از وضعیت موجود و ارجاع بیمار ، انجام تحقیقات و پژوهشها بود . در دروس نظری- تخصصی ، پر ی کلینیک و کلینیک در بخشهای ۱۱ گانه ی پریو، اندو، ارتودنسی، بیماریهای دهان وتشخیص، پروتز پارسیل ، پروتز ثابت، پروتز کامل ، جراحی دهان،فک وصو رت ، ترمیمی ، کودکان ، رادیولوژی بود . علوم پایه با ۴۱ شاخص ازکالبدشناسی نظری وعملی تا مواد دندانی و نظام پزشکی ارزیابی شد و از فارغ التحصیلان خواسته شد ، نظرخود را در مورد میزان تحقق اهداف برنامه در یک طیف ۵ گانه ی خیلی زیاد ،زیاد ، متوسط ،کم و خیلی کم اعلام نمایند. یکی از محدودیت های تحقیق تهیه ی فرم اطلاعاتی بنام دانشگاه آزاد اسلامی بود و احتمال می رفت فارغ التحصیلان سه دانشکده ی دیگر در صورت اطلاع از انجام مطالعه بوسیله دانشگاه آزاد اسلامی میزان تحقق اهداف را بیشتر اعلام نمایند.

۲) عوامل مرتبط شامل : جنس، سن،وضعیت تأهل درزمان تحصیل، نحوه زندگی درتهران (با خانواده و یا بدون خانواده (منزل شخصی و یا خوابگاه) میزان علاقه به رشته،معدل کل دوره دکترا،نمره امتحان علوم پایه و دانشکده محل تحصیل بود. پس از ارسال پرسشنامه ها از اوایل تیر ماه با مراجعه هفتگی به صندوق پستی، پرسشنامه های برگشتی دریافت شد . و این مراجعه تا آذر ماه ادامه پیدا کرد . یعنی تا ۶ ماه پس از ارسال پیگیری انجام شد . بعد از خاتمه پیگیری ، پرسشنامه ها مفتوح و میزان تحقق اهداف برنامه محاسبه اعلام گردید . این میزان تحقق بر حسب اهداف ۶ گانه برنامه و به تفکیک دانشگاه ها ارائه شد و مبنای تحقق به صورت در صد خیلی زیاد و زیاد و عدم تحقق را بر مبنای درصد متوسط ، کم و خیلی کم در ۲ طبقه تحقق یافته و نیافته تلقی و نقش عوامل مرتبط با آن مانند جنس، سن،وضعیت تأهل درزمان تحصیل، نحوه زندگی درتهران، میزان علاقه به رشته ،معدل کل دوره دکترا،نمره امتحان علوم پایه و دانشکده محل تحصیل با آزمون کای- دو مورد قضاوت آماری قرار گرفت و اگر اختلاف معنا دار بود ($p<۰/۰۵$) میزان ODDS RATIO=OR آن محاسبه گردید .

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

یافته ها :

طی سالهای ۱۳۸۰تا ۱۳۸۴ جمعا تعداد ۱۹۸۱ نفر از دانشکده های دندانپزشکی شهر تهران فارغ التحصیل شدند . تعداد ۱۱۱۴ نفر (۵۶/۲ درصد) دختر و تعداد ۸۶۷ نفر (۴۳/۸ درصد) پسر بودند که بیشترین آنها ۷۹۸ نفر یا ۴۰/۳ درصد مربوط به دانشکده دندانپزشکی آزاد اسلامی و کمترین آنها مربوط به دانشکده ی دندانپزشکی شاهد به تعداد ۱۸۲ نفریا ۹/۲ بودند. توزیع این فارغ التحصیلان بر حسب برگشت پرسشنامه در جدول شماره ۱ ارائه شده است و نشان میدهد که در کل ۶۶/۶ درصد پرسشنامه برگشتی نداشته و ۳۳/۴ درصد برگشتی داشته اند . میزان برگشتی پرسشنامه ها در ۴ دانشکده حداقل ۳۲ درصد و حداکثر ۳۵ درصد بود و اختلافی از نظر میزان برگشت پرسشنامه ها وجود نداشت.

جدول ۱ : توزیع دندانپزشکان مورد بررسی بر حسب برگشت پرسشنامه به تفکیک دانشکدهای مورد بررسی

نام دانشکده / برگشت	داشته	نداشته	جمع
تهران	۱۶۱ (۳۲/۶)	۳۳۳ (۶۷/۴)	۴۹۴ (۱۰۰)
شهید بهشتی	۱۶۳ (۳۲/۲)	۳۴۴ (۶۷/۸)	۵۰۷ (۱۰۰)
آزاد اسلامی	۲۷۳ (۳۴/۲)	۵۲۵ (۶۵/۸)	۷۹۸ (۱۰۰)
شاهد	۶۵ (۳۵/۷)	۱۱۷ (۶۴/۳)	۱۸۲ (۱۰۰)
جمع	۶۶۲ (۳۳/۴)	۱۳۱۹ (۶۶/۶)	۱۹۸۱ (۱۰۰)

توزیع دندانپزشکان مورد بررسی بر حسب نظر آنها نسبت به تحقق اهداف برنامه دندانپزشکی نشان میدهد که تحقق اهداف خیلی زیاد به میزان ۱۲/۳ درصد، زیاد به میزان

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

۲۷/۴ درصد و متوسط ۳۳/۶ درصد و کم ۱۴/۹ درصد و خیلی کم ۱۱/۸ درصد را تشکیل داده است . با توجه به تعریف، عدم تحقق کلی برنامه ها ۶۰/۳ درصد در نمونه ها وجود داشته است.توزیع دندانپزشکان مورد بررسی بر حسب نظر آنان نسبت به میزان تحقق و به تفکیک اهداف برنامه آموزش دندانپزشکی در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

اهداف برنامه تحقق نیافته و ۳۹/۷ درصد تحقق یافته است . از اهداف مقرر برنامه بیشتر میزان عدم تحقق مربوط به دروس علوم پایه به میزان ۷۱/۸ درصد و ناکافی بودن تعداد بیماران (Requirment) به میزان ۷۱/۶ درصد بود و بیشترین میزان تحقق اهداف برنامه مربوط به دروس نظری – تخصصی به میزان ۵۳ درصد بود.

نشان میدهد که در کل از نظر ۶۰/۳ درصد افراد مورد بررسی

جدول ۲ : توزیع دندانپزشکان مورد بررسی بر حسب نظر آنان نسبت به میزان تحقق برنامه آموزشی به تفکیک اهداف برنامه

توزیع دندانپزشکان مورد بررسی بر حسب عدم تحقق برنامه

تحقق اهداف / اهداف برنامه	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	جمع
اهداف کلی	۴۸ (۷/۲)	۲۱۴ (۳۲/۳)	۲۶۰ (۳۹/۳)	۱۱۵ (۱۷/۴)	۲۵ (۳/۸)	۶۶۲ (۱۰۰)
دروس نظری-تخصصی	۱۱۶ (۱۷/۵)	۲۳۵ (۳۵/۵)	۲۲۳ (۳۳/۷)	۵۷ (۸/۶)	۳۱ (۴/۷)	۶۶۲ (۱۰۰)
پری کلینیک	۸۶ (۱۳)	۱۸۴ (۲۷/۸)	۲۱۳ (۳۲/۲)	۹۷ (۱۴/۶)	۸۲ (۱۲/۴)	۶۶۲ (۱۰۰)
کلینیک	۱۱۲ (۱۶/۹)	۲۰۴ (۳۰/۸)	۱۹۷ (۲۹/۸)	۶۸ (۱۰/۳)	۸۱ (۱۲/۲)	۶۶۲ (۱۰۰)
دروس علوم پایه	۷۱ (۱۰/۷)	۱۱۶ (۱۷/۵)	۲۱۰ (۳۱/۷)	۱۳۴ (۲۰/۳)	۱۳۱ (۱۹/۸)	۶۶۲ (۱۰۰)
کافی بودن تعداد بیماران	۵۵ (۸/۳)	۱۳۳ (۲۰/۱)	۲۳۲ (۳۵/۱)	۱۲۲ (۱۸/۴)	۱۲۰ (۱۸/۱)	۶۶۲ (۱۰۰)
جمع	۴۸۸ (۱۲/۳)	۱۰۸۶ (۲۷/۴)	۱۳۳۵ (۳۳/۶)	۵۹۳ (۱۴/۹)	۴۷۰ (۱۱/۸)	۳۹۷۲ (۱۰۰)

آموزشی (تحقق نیافته ، کم و متوسط) و به تفکیک دانشکده های مورد بررسی در نمودار شماره ۱ ارائه شده و نشان می دهد که بیشترین عدم تحقق مربوط به دانشکده دندانپزشکی

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

آزاد اسلامی به میزان ۶۷/۴ درصد و کمترین میزان عدم تحقق مربوط به دانشکده دندانپزشکی شاهد به میزان ۵۰/۸ درصد بود

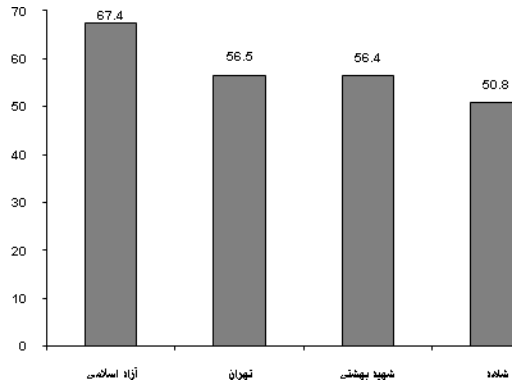

نمودار ۱ : توزیع ۶۶۲ نفر فارغ التحصیلان دندانپزشکی بر حسب نظر آنان نسبت به عدم تحقق اهداف برنامه آموزشی به تفکیک محل دانشکده

میزان عدم تحقق اهداف برنامه بر حسب برنامه ها و به تفکیک دانشکده ها ی مورد بررسی در نمودار شماره ۲ ارائه شده است و نشان می دهد که در دانشگاه تهران بیشترین عدم تحقق مربوط به دروس علوم پایه با ۶۷/۷ درصد ، سپس کافی نبودن تعداد بیماران با ۶۵/۲ درصد و در نهایت پرکلینیک با ۶۲/۱ درصد قرار دارند . در دانشگاه شهید بهشتی کافی نبودن تعداد بیماران با ۷۶/۱ درصد بیشترین عدم تحقق را دارد و بعد از آن دروس علوم پایه با ۶۶/۸ درصد و اهداف کلی با ۵۹/۵ درصد قرار دارند . در دانشگاه آزاد اسلامی بیشترین عدم تحقق با ۷۹/۵ درصد مربوط به دروس علوم پایه است و کافی نبودن تعداد بیماران با ۷۵/۴ درصد .و اهداف کلی با ۶۸/۵ درصد در رتبه های بعدی قرار دارند . در دانشگاه شاهد بیشترین عدم تحقق مربوط به علوم پایه با ۶۱/۶ درصد و سپس کافی نبودن تعداد بیماران با ۶۰ درصد و در آخر کلی نیک با ۵۰/۷ درصد است .

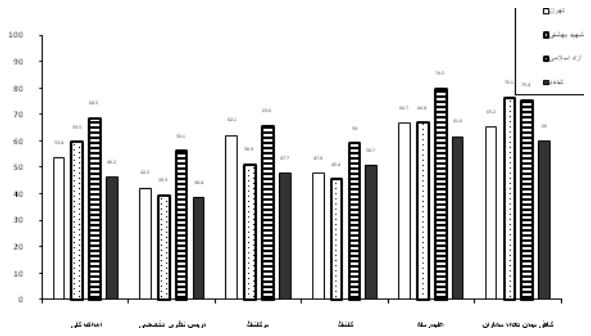

نمودار ۲- توزیع ۶۶۲ نفر ازدندان پزشکان مورد بررسی بر حسب نظر آنها نسب به عدم تحقق برنامه و به تفکیک اهداف برنامه

توزیع دندانپزشکان مورد مطالعه برحسب نظر آنها نسبت به تحقق اهداف برنامه به تفکیک عوامل مرتبط نشان م ی دهد که افرادی به اهداف برنامه آموزشی را تحقق نیافته ذکر کرده اند نسبت به گروهی که اهداف را تحقق یافته اعلام نمودند ، بیشتر جنس مونث بوده ($p<۰/۰۰۱$) و($OR=۱/۷$) ، در دوران تحصیل مجرد بوده($p<۰/۰۱$) و($OR=۱/۶$) و نوع زندگی آنها در زمان دانشجویی به صور ت زندگی با خانواده بوده است ($p<۰/۰۱$) و ($OR=۱/۵$) عوامل دیگر شامل بالا بودن سن ، علاقه به رشته تحصیلی ، نمره امتحان علوم پایه و معدل کل تاثیری در در میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی در افراد مورد مطالعه نداشت. ویا به تعبیر دیگر افرادیکه مونث بودند و یا افرادیکه با خانواده زندگی می کردند و همینطور افرادی که مجرد بودند عدم تحقق را بیشتر گزارش کردند .

بحث:

این مطالعه نشان داد که عدم تحقق اهداف دوره آموزشی دانشکده های دندانپزشکی شهر تهران از دیدگاه فارغ التحصیلان ۶۰/۳ درصد است. رمضانی و همکاران مطالعه ای با عنوان بررسی میزان تحقق برنامه آموزشی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران از دیدگاه فارغ التحصیلان پسر طی سال های ۱۳۸۱-۱۳۷۱ انجام دادند ، در این مطالعه میزان عدم تحقق کل اهداف دوره آموزشی دندانپزشکی ۵۵/۸ درصد بدست آمد. (۱)

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

نجف زاد ه و همکاران نیز در تحقیقی با عنوان بررسی میزان تحقق برنامه آموزشی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران از دیدگاه فارغ التحصیلان دختر سال های ۱۳۸۱-۱۳۷۱ میزان عدم تحقق کل دوره آموزشی دندانپزشکی را ۵۴ درصد اعلام کردند . (۳) که نتایج این تحقیقات مشابه بررسی انجام شده می باشد با این تفاوت که آنها میزان تحقق اهداف را اندکی بیشتر اعلام کرده اند که علت آن ممکن است به این دلیل باشد که سالهای مورد مطالعه این بررسی مربوط به سالهای ۸۴-۱۳۸۰ می باشد در حالی که تحقیق آنها شامل سالهای ۸۱-۱۳۷۱ و فقط دانشگاه آزاد اسلا می را شامل می شود . سیاری و همکاران میزان تحقق اهداف برنامه آموزش پزشکی را در فارغ التحصیلان دانشگاه شهید بهشتی در حد خوب و خیلی خوب به میزان ۳۰ درصد اعلام کردند، (۱۰) که میزان تحقق اهداف برنامه در این مطالعه به مراتب بیشتر از فارغ التحصیلا ن پزشکی شهید بهش تی بود .در مطالعه فتوح آبادی و همکار بر روی دانشجویان سال آخر رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز میزان تحقق کامل ۲۳/۴ درصد ، تحقق نسبی ۴۱/۹ درصد و عدم تحقق ۳۴/۷ درصد از نظر دانشجویان در شرف فراغت از تحصیل گزارش شد. (۱۱) مشکل در این است که نظرات گروهی که تح قق را نسبی ارزیابی کردند عنوان نشده، گرایش ایشان رو به مثبت بود و یا منفی ، تا بهتر بتوان این قیاس را انجام داد . سمیاری و همکاران با مطالعه ای مشابه اعلام کردند که نحوه ارائه مطالب تئوری و عملی دربخش های پریو و ترمیمی باید مورد تجدید نظر قرار گیرد تا بازده‌ی مناسب تری داشته باشد. (۲) این بررسی نشان داد که میزان عدم تحقق اهداف دوره علوم پایه دانشکده های دندانپزشکی شهر تهران در ۷۱/۸ درصد وجود داشت. نجف زاده و همکاران میزان عدم تحقق اهداف علوم پایه را ۷۹ درصد اعلام کردند، (۳) به نظر می رسد که در سالهای اخیرمی زان تحقق اهداف علوم پایه ارتقاء یافته باشد . رمضانی و همکاران عدم تحقق اهداف علوم پایه را ۶۰ درصد نتیجه گیری کردند . (۱) این تفاوت به علت گرایش ۳۳/۶ درصد گروه متوسط به طور کامل به سمت عدم تحقق می باشد . حسینی نژاد و همکاران مطالعه ای با عنوان بررسی دیدگاه های دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی و شاهد در مورد میزان کاربردی و کیفیت آموزش دروس علوم پایه در سال ۱۳۸۲ انجام دادند. در این مطالعه نتیجه گیری شد که تفاوت های آشکاری در کیفیت آموزش برخی دروس علوم پایه در دانشکده های مورد بررسی وجود دارد، (۷) که با توجه به تفاوت عدم تحقق اهداف علوم پایه در دانشکده های مورد بررسی از ۶۱/۶ درصد تا ۷۹/۵ درصد نتایج مشابه می باشد. در بررسیWidstrom و همکاران اعلام شد در ارزیابی نیازهای درمانی ، علوم پایه و دروسی مانند و علوم رفتاری اهمیت کمی را در دندانپزشکی دارا هستند . (۱۲) Blinkhorn مطالعه ای با هدف بررسی دیدگاه دندانپزشکان فارغ التحصیل دانشگاه های اسکاتلند در مورد آموزش دوره عمومی دندانپزشکی انجام دادند و اعلام کردند ۹۲ درصد پاسخ دهندگان احساس کردند که فرصت زیادی برای یادگیری دروس علوم پایه تلف کردند. (۱۳) با توجه به این بررسی ها و نتایج گرفته شده باید دید آیا دروس این دوره واقعا پیش نیاز و کمک کننده ی خدمات دندانپزشکی است یا خیر ؟ تا با تقویت دروس کمک کننده و حذف بعضی دروس به ارتقای این دوره کمک کرد.در این تحقیق میزان عدم تحقق کافی بودن تعداد بیماران درمان شده ۷۱/۶ درصد بود.سهرابی و همکاران به بررسی برنامه آموزشی دندانپزشکی از دیدگاه فارغ التحصیلان ۵ سال گذشته دانشکده های دندانپزشکی پس از ورود به بازار کار در سطح جامعه در سال ۱۳۸۶ پرداختند و اعلام کردند از نظر کفایت بیماران درمان شده، بخش تشخیص در رتبه اول با ۵۱۲ نمره و بخش های ترمیمی با ۴۸۶ و اطفال با ۴۷۵ نمره در رتبه های بعدی قرار داشتند. بخش های ارتودنسی با ۲۰۶ و رادیولوژی با ۲۱۸ کمترین نمرات را به خود اختصاص دادند (۴). در این بررسی عنوان نشد که آیا این نمرات باعث تحقق اهداف شده است یا خیر که بتوان مقایسه ای انجام داد.

نتیجه گیری : به نظر می رسد میزان عدم تحقق اهداف برنامه جای نگرانی دارد و با توجه به عوارض شناخته شده آن، اقدامات لازم برای کاهش مشکل را، توصیه می نماید.

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

References:

1.Ramezani GH, Valaei N, Mirfakhray M ,Mehrshadian M. Evaluation of dental school curriculum goals of the Islamic Azad University - Tehran Branch - from the perspective of male graduates during 1377-1381. Jof Research in Dental Sciences ,1383;1(2):38-43

2.Semyari H,Kamani GH , Evaluation Of achievement to educational Goals and Periodontics, Restorative Training ¬ Shahed and Tehran University in 1380. Journal of Babol University of Medical Sciences, Summer 1382; 24-32.

3.Najaf-Zadeh N, Ramezani.GH Educational Assessment Program Goals, School of Dentistry, Islamic Azad University - Tehran Branch - In graduates of 1371-81 [dissertation] - Tehran, Islamic Azad University, ;1383.pages:32-4.

4.Sohrabi. Z, Ahangari Z. Dental training from the perspective of graduated of dental school in the past five years - after the dental work in the community [dissertation] – Tehran,Shahid Beheshty University ;1386.pages:43-7.

5.Hassanzadeh Gh. Students review comments to the clinical application of basic science courses in Clinical Dentistry. Journal of Qazvin University of Medical Sciences. 1377; 29: 6-10

6.Borhan Mojabi K. Dental Clinical Education degree from the perspective of teachers and students of Qazvin University of Medical Sciences Dentistry. Journal of Medical Sciences and Health Services, Qazvin Summer 1381; 48-55.

7. Hosseini Nejad S, Ansari QH. View of dental students, Tehran University of Medical Sciences, Shahid Beheshti and Shahed the application rate and quality of basic science courses [dissertation] Shahid Beheshti university of dentistry .1382P:53-7.

8. Azizi F. Medical Education: Challenges and Prospects, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Endocrine Research Center Journal1382;1:23-9..

9.New regulations improve the faculties of universities and higher education institutions and medical, Research ,No: 632/160 directive, dated 06/05/1387.

10.Sayyari AK , Valaei N. Evaluation of program objectives for medical education from the perspective of graduates 1369-70 Years, Journal ofResearch in , Medicine 1375; 16 :4: 20-28.

11. Fotouhi Abadi R, Valaei N. Evaluation of satisfaction of final year students about the quantity and quality educational content presented in Shiraz medical school in 1377.[dissertation] Shiraz (f) :Shiraz university of medical Sciences ;1378.pages:22-4.

12. Widström E, Koposova N, Nordengen R, Bergdahl M, Eriksen H, Fabrikant E. Oral health care and dental treatment needs in the Barents region.Int J Circumpolar Health. 2010 Dec;69(5):486-99.

13. Blinkhorn AS, Gratrix D, Holloway PJ, Wainwright-Stringer YM, Ward SJ, Worthington HV.A cluster randomised, controlled trial of the value of dental health educators in general dental practice.Br Dent J. 2003 Oct 11;195(7):395-400

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]

[Downloaded from mail.jrds.ir on 2026-10-16]